אמר מר אין לי אלא מתן שבע שמעכבות בכל מקום היכא אמר רב פפא בפרה ובנגעים מתן ארבע מנין ת"ל [1]כן יעשה מ"ש מתן ז' דכתיבן וכפילן מתן ד' נמי כתיבן וכפילן א"ר ירמיה לא נצרכא אלא לר"ש דתניא[א] למעלה אומר [2]קרן קרנות שתים למטה הוא אומר [3]קרן קרנות ארבע דברי ר"ש ר' יהודה אומר אינו צריך הרי הוא אומר [3]באהל מועד על כל האמור באהל מועד ורבי יהודה כן יעשה מאי עביד ליה מיבעי ליה לכדתניא לפי שלא למדנו לפר יוה"כ לסמיכה ושירי הדם מנין ת"ל [1]כן יעשה ולפר יוה"כ לא למדנו הא אמרת [1]לפר זה א] יוה"כ איצטריך סד"א הני מילי עבודה דמעכבא כפרה אבל עבודה דלא מעכבא כפרה אימא לא קמ"ל ור"ש האי באהל מועד מאי עביד ליה באהל ב] מועד מבעי ליה שאם [א]נפחתה תקרה ג] של היכל לא היה מזה [ב]ואידך [3]מאשר ואידך [ג]אשר לא דריש אביי אמר לר' יהודה נמי איצטריך סד"א מידי דהוה אסמיכה ושירי הדם דאע"ג דכתיבן וכפילן לא מעכבא ד] מתן ארבע נמי לא תתעכב ה] קמ"ל לפר ו] זה פר יום הכפורים למאי הילכתא אי לעכב פשיטא ז] [4]חוקה כתיבה ביה אמר רב נחמן בר יצחק לא נצרכא אלא לרבי יהודה [ז]דאמר כי כתיבה חוקה אדברים [5]הנעשים בבגדי לבן בפנים שאם הקדים מעשה לחבירו לא עשה ולא כלום [ח]אבל דברים הנעשים בבגדי לבן בחוץ הקדים מעשה לחבירו מה שעשה עשוי אימא מדכסידרן לא מעכבי הזאות נמי לא מעכבי קמ"ל מתקיף לה רב פפא ומי מצית אמרת הכי [י]והתניא [5]וכלה מכפר את הקודש ח] [י]אם כיפר כילה ואם לא כיפר לא כילה דברי ט] ר"ע א"ל רבי יהודה מפני מה לא נאמר י] אם כילה כיפר ואם לא כילה לא כיפר יא] אמר רב פפא לא נצרכא אלא [6]לאת דם יב] ובטבילה את אמר רב אחא בר יעקב לא נצרכא יג] להכשיר

רש"י

כפרה. ח) והזה אל נכח פני אהל מועד וגו' וכתב חוקה לעיכובא ט): **בנגעים.** בלוג שמן של מצורע י) והזה מן השמן באצבעו וגו' וכתיב זאת תהיה תורת המצורע (ויקרא יד) וכל הוויה עיכובא: **דכתיבן.** בהדיא: **וכפילן.** ועשה כאשר עשה: **מתן ארבע נמי כתיבן בהדיא וכפילן.** דועשה כאשר עשה אכולה מילתא קאי ומהיכא תיתי למעוטינהו: **לא נצרכא אלא לר"ש.** דאמר לא כתיב ביה יד] אלא שתים ושתים אחרות בהיקשא דהאי קרא טו] איתקוש פר כהן משיח ופר העלם דבר כדאמרן [לעיל לט.] לפר זה פר כהן משיח הילכך אי לא דהדר כפלינהו לא הוו כפולין: **למעלה.** בפר כהן משיח: **למטה.** בפר העלם: **קרן קרנות.** מדמלי למיכתב קרן וכתב קרנות הויא טז] שתים דאית ליה לר"ש כ) יש אם למקרא וחוזרים ומלמדים יז] זה מזה בהיקש: **הרי הוא אומר.** בשניהם על קרנות מזבח קטרת סמים אשר לפני ה' אשר באהל מועד והאי באהל מועד יתירא הוא דהא כתיב אשר לפני ה' ולמדך יח] על כל הקרנות שבתוך ההיכל צריך ליתן: סמיכה ושפיכת שירים לא נאמרו בפרשת אחרי מות: **ת"ל כן יעשה.** לרבות פר יוה"כ לסמיכה ושירים דהא פר יוה"כ בהאי קרא כתיב כדאמר לפר זה א] יוה"כ: **והאמרת לפר כו'.** וכיון דאיתקש להאי איתרבו להו סמיכה ושירים בהיקשא ולמה לי תו כן יעשה: **ס"ד אמינא.** כי איתקש לעבודה דמעכבא כפרה הוא דאיתקש כדכתיב וכפר בהאי קרא ולרבויי בי' את בדם וטבילה כדמפרש לקמן: **נפחתה.** תקרת יט] עלייתו וגגו תו לאו אהל הוא: **מאשר.** נפקא ליה ארבע קרנות מאשר דמלי למכתב אשר לפני ה' באהל מועד למה לי [למיהדר] למיכתב אשר אלא על כל הקרנות אשר באהל כ] דהאי אשר בתרא משום מזבח לא איצטריך למיכתביה: **לר' יהודה נמי.** אע"ג דכתיבי מתן ארבע בהדיא וכפילן בועשה כאשר עשה: **איצטריך.** כן יעשה לרבוייניהו שיעכבו כא]: **סד"א מידי דהוה אסמיכה ושירי הדם.** דפר העלם גופיה דכתיבן וכפילן ולא מעכבי כדאוקימנא עילוייהו מיעוטא דוכפר ונסלח משום טעם דאין מעכבות בכ"מ: **מתן ארבע.** שאין מעכבות בחטאת החיצונה נמי לא ליעכבו דנימעטו נמי מוכפר ונסלח: **קמ"ל** כב]. (לענין סמיכה ושירים שאין מעכבין בכ"מ קא חשיב להו כפרה) דאילו סמיכה ושירים אפילו עקרינהו לגמרי לא מעכבי ואילו מתן ארבע חדא מינייהו כג] מעכב בחטאת החיצונה הילכך מייתינן לכולהו לעיכובא מוכן יעשה: **למאי הילכתא לעכב.** דהא לא כתיבן וכפילן ביה ואיצטריך לאקשויי כד]: **פשיטא** [לא] כה] גרסי' גבי פר יוה"כ: **לעכב.** שיהו כל המתנות מעכבות: **חוקה כתיב.** בסוף פרשת אחרי מות והיתה זאת לכם לחוקת עולם וגו' [ויקרא טז]: **לרבי יהודה.** בפ' הוציאו לו (יומא דף ס.): **דאמר דברים הנעשין בבגדי לבן מבפנים.** מתנות כו] וקטרת שעל בין הבדים: **הקדים מעשה לחבירו לא עשה ולא כלום.** דחוקה עלייהו כתיב: **אבל דברים הנעשין בבגדי לבן מבחוץ.** כגון מתנות פר ושעיר שעל הפרכת: **הקדים שעיר** כז] **לפר מה שעשה עשוי.** דחוקה לאו עלייהו כתיב. והתם מפרש טעמייהו כח]: **אימא מדכסדרן לא מעכבי.** אלמא חוקה לאו עלייהו קיימא מנין הזאות גופייהו נמי לא ליעכב אם חסר מהן: **קמ"ל.** היקשא דהכא: **ומי מצית אמרת הכי.** דלר' יהודה עיכובא מהכא יליף: **וכלה מכפר.** קרא יתירא הוא דלא הוה ליה למיכתב אלא והקריב את השעיר החי: **אם כיפר.** כפרה המעכבת בשאר מקומות כגון מתנת דמים מתן שבע ומתן ד': **כילה.** אע"פ שלא שפך שירים ליסוד מזבח חיצון: **מפני מה לא נדרוש.** המקרא כסדר מכתבו ונאמר אם כילה הכל אפילו שפיכת שירים כיפר: **ואם לא כילה לא כיפר.** והכי מפרש בסדר יומא ל) [ס:] דשיריים מעכבין איכא בינייהו. אלמא עיכוב לר' יהודה מהכא נפקא: **לא נצרכא.** האי דמקיש פר יוה"כ לפר העלם דבר ולפר כהן משיח: **אלא לאת בדם וטבילה.** דבפר כהן משיח כתיב וטבל הכהן את אצבעו בדם. ואי קשיא בהאי

קרא

תוספות

מתן ארבע נמי כתיבן וכפילן אמר רבי ירמיה לא נצרכה כו'. תימה כיון דכתיבן וכפילן תליא מילתא אמאי תלי רבי כט] טעמא דברייתא במה שמעכבות בכל מקום ויש לומר דלא תימא דנילף מתן ארבע ממתן שבע וא"ת מתן שתים לכל הפחות כתיבן וכפילן ואפילו לר"ש ואם כן נילף איך שתים מינייהו ל] (תוספת) נראה לי דאחת לא] דכתיבה בעלמא ומינה לא נילף ומן השניה דכתיבה לא נילף השתים הנוספות דתרתי מחדא לא ילפינן ע"כ: **לא נצרכה אלא לר"ש דתניא כו'.** פירש בקונטרס דר"ש אית ליה יש אם למקרא וכן ודאי שמעינן ליה בפ"ק דסנהדרין (דף ד.) גבי בסכת בסכת והא דשמעינן לב] בפ"ק דקדושין (דף יח:) דדריש תרוייהו יש אם למקרא ולמסורת גבי בבגדו בה משום דהתם אפשר לקיים שניהם אבל כאן אי אפשר לדרוש שניהם אבל לר"ע קשה דלא דריש התם תרוייהו ובפ' כל שעה (פסחים דף לו.) גבי על לג] לחם עוני דריש מקרא ומסורת ובפ' לולב הגזול (סוכה דף לד:) תנן נמי ר"ע אומר כשם שלולב אחד ואתרוג אחד כו' ודריש בגמ' מ) לולב אחד מדכתיב כפת וי"ל דנהי דר"ע ס"ל מקרא (ומסורת) עיקר מ"מ לדרשא פורתא דרשינן ליה למסורת ומיהו קשה מר"ש דהכא סבירא ליה יש אם למקרא ובסוף כילד צולין (פסחים דף פו:) גבי בבית אחד יאכל קסבר יש אם למסורת והיא נ) דיותן דומיא דכי יתן ס) ועובד דומיא דעבד ע) ישמע ישמיע פ) ולא תשא ולא תשיא אומר ר"ת דבהנהו כ"ע מודו שהמקרא והמסורת שניהם לד] משמעותם א' ולא שייכי לפלוגתא (בין מקרא למסורת דשניהם משמעות אחד ולא שייכי לפלוגתא) דמקרא ומסורת צ): **למטה הוא אומר קרן קרנות ארבע דברי ר"ש.** וא"ת כיון לה] דהוקשו בזו ובזו גבי הזאות נמי א"כ ניבעי ארבעה וי"ל דלא דמי דמתן ד' אשכחן אבל הזאות ארבעה לא אשכחן בשום מקום (תוספת) ועוד י"ל דקרנות טובא נמי משמע ואם נאמר ארבע אין זה סתירת הפסוק ק) אבל גבי הזאות כתיב והזה שבע ולא יותר:

לסמיכה ושירי הדם. בפ' איזהו מקומן (לקמן דף נב.) דריש מדכתיב הפר [לימד] על פר יוה"כ שטעון מתן דמים ליסוד ותימה להוה תנא סמיכה מנא ליה וי"ל דבתורת כהנים ר) דריש מדכתיב וסמך על ראש הפר לרבות פר יוה"כ לסמיכה לו]: ואפי' נפקא ליה להוה תנא מהיקשא דהכא יותרת ושתי הכליות אע"ג דלא מעכבי כפרה מ"מ שירים לא נפקי דגריעי כדאמר בסוף השוחט והמעלה (לקמן דף קיא.) דאימורים תחילת עבודה ושיריים סוף עבודה: **אשר לא דריש.** לעיל פירשתי בריש פ"ב (דף יח: ד"ה ואידך): **אביי אמר לרבי יהודה נמי איצטריך.** תימה הא שמעינן ליה לרבי יהודה דשיריים הפנימים מעכבי לחד לז] אמורא בפרק איזהו מקומן (לקמן דף נב:) ובפרק הוציאו לו (יומא דף ס:) והך ברייתא קתני ונסלח אע"פ שלא נתן שיריים לח] על כרחין דלא כוותיה וכיון דשיריים מעכבין כל שכן מתן ארבע וכי תימא דהני מילי בשיריים דיוה"כ דגלי קרא וכלה מכפר לא משמע הכי כדפרישית ש) מדלא קאמר מחלוקת בשיריים של יוה"כ אלא מפליג בין פנימים לחיצונים ובשום מקום לא מצינו שמחלק בפנימים ועוד קשה הא דקאמר לעיל סד"א הני מילי עבודה דמעכבא כפרה כו' הא על כרחין שיריים לרבי יהודה מעכבי כפרה ונראה דהך סוגיא אתא כריב"ל דאמר משמעות דורשין איכא בינייהו ת) ולית ליה לר' יהודה שיריים מעכבין ור' יוחנן דאית ליה לר' יהודה שיריים מעכבי איצטריך וכן יעשה לסמיכה לבד:

אמר רב נחמן בר יצחק לא נצרכה אלא לרבי יהודה. כאביי ס"ל דלר' ירמיה לעיל לא מיתוקמא כר' יהודה דר' יהודה דריש כן יעשה לסמיכה ושיריים והך ברייתא מוקמא ליה למתן ארבע: **לא נצרכה אלא לאת בדם ובטבילה.** פי' בקונטרס דלא כתיב בדם בפר העלם אלא בפר כהן משיח כתיב וילפינן מיניה פר יוה"כ דאיתקש בהאי

מסורת הש"ס

א) תו"כ ויקרא חובה פרש' ג הי"א, ב) [לעיל יח: מנחות מג:], ג) [ע' תוס' לעיל יח: ד"ה ואידך], ד) תוס' דיומא פ"ג ה"ד [יומא לט: ס.], ה) ירוש' יומא פ"ה ה"ז, ו) יומא ס: לקמן נב:, ז) תוס' יומא פ"ג ה"ה, תו"כ אחרי פרש' ד ה"א, ירוש' יומא פ"ה ה"ו, ח) במדבר יט, ד, ט) מנחות יט., י) ויקרא יד טז, כ) סוכה ו: ל) וכן לקמן נב:, מ) [סוכה לג.], נ) קידושין נט:, ס) פסחים כו:, ע) סנהדרין ז: פט., פ) שם ז:, צ) [ועי' היטב תוס' סנהדרין ד. ד"ה כולהו ותוס' סוכה ו: ד"ה ור"ש], ק) כמ"ש לעיל לט: סד"ה לפר, ר) ויקרא חובה פרש' ג ה"ד, ש) לעיל לט סד"ה ומכשיר:

שינויי נוסחאות

א] זה פר (*ש"מ): ב] באהל מועד נמחק (*ש"מ): ג] ס"א תקרו (ש"מ וכ"ה בכי"מ). ועי' אות יט: ד] מעכבן (כתה"י): ה] צ"ל תעכב (ש"מ ויעב"ץ): ו] גי' שמכ"י אמר מר לפר זה פר כהן משיח למאי הלכתא לעכב לפר זה כו' הילכתא לעכב כו'. וכעי"ז בכתה"י ועי' רש"י: ז] תיבת פשיטא ליתא בכי"ק וכ"ה יפר דחוקה כתיב ביה ול"ל לקרא אחרינא וכ"כ רש"י דל"ג פשיטא ועי' בה"ז (דק"ס): ח] בש"מ וכי"ל נוסף את אהל מועד ואת המזבח: ט] בילקוט א' דברי רבי יהודה אמר לו ר' נחמיה מפני וכו' (הגרי"ב). אבל רש"י ז"ל כאן ולקמן (מב ע"ב) בד"ה שיריים גריס בהדיא ר"ע ור' יהודה ולא כגי' הילקוט (מנחת יהודה): י] נאמר. ברש"י משמע דגרים נדרוש: יא] בש"מ וכתה"י נוסף שאם חיסר אחת מכל המתנות לא עשה ולא כלום אלא אמר ר"פ. וכ"ה לקמן נב ע"ב וביומא: יב] בדם וטבילה כצ"ל (ש"מ והגרי"ב): יג] תיבות לא נצרכא ליתא בכי"ל ובש"מ. והגרי"ב גר' לא נצרכה אלא כו': יד] ביה בהדיא (כי"י): טו] קרא אתו, דאיתקוש (*ש"מ): טז] צ"ל הרי (*ש"מ): יז] צ"ל ולמדים (כתה"י וד"ו): יח] אלא ללמדך דעל כצ"ל (כתה"י): יט] בכתה"י תקרו [וכגיר' כי"מ, עי' אות ג]. והפסק הנקודה צריך להיות אח"כ. וכן הוא יפר דהא גג אין לו תקרה: כ] באהל מועד אתי אשר בתרא דמשום מזבח כצ"ל (צ"ק): כא] שיעכבו (*ש"מ): כב] קמ"ל דמתן ד' לגבי סמיכה ושיריים מעכבות בכל מקום. כצ"ל והמוסגר נמחק (ש"מ). ומחקו נמי בה"ז. ולא"ט מוחק מתיבת קא חשיב ועד אפילו. ועי' תו"ק שמקיים גיר' הספרים: כג] מינייהו מיהת מעכב (ש"מ): כד] צ"ל לאקשי (ש"מ): כה] תיבת לא איתא בכתה"י ובכל דפ' הישנים. ומה שנדפסה כהוספת הרש"ק הוא טעות (דק"ס). ועי' אות ז: כו] צ"ל כגון קטרת ומתנות (*ש"מ): כז] צ"ל מעשה שעיר (שמכ"י): כח] צ"ל טעמיה (ש"מ): כט] תיבת רבי נמחק (ש"מ): ל] מכאן ועד סה"ד מוקף בש"מ: לא] דאחת דמעכבת בעלמא מינה לא נילף וכו' כצ"ל. ור"ל מה לאותה אחת דמעכבת בעלמא תאמר בהנך שתים מעכבא בעלמא (ח"נ). וגי' צ"ק דאחת כתיבה וכו' לא נילף למתן השתים וכו', ועש"ב: לב] צ"ל דשמעינן ליה (ש"מ): לג] תיבת על נמחק (ב"ש): לד] שניהם שוים במשמעות אחד כצ"ל (ב"ש): לה] כיון דמוקמי שבזו בזו, גבי הזאות נמי נימא הכי א"כ ניבעי כו' כצ"ל (ש"מ): לו] כאן הס"ד ומה"ד ה"מ עבודה וכו'. אע"ג דנפקא ליה להוא תנא וכו' (צ"ק). ועי' גי' ח"נ. ובשם יוסף מבאר כלפנינו ועי' טה"ק: לז] בש"מ מוחק תיבות לחד אמורא. ול"נ דהא אמת הוא כן. ובכי"ב וג' ובב"ש לא מחקו זה"ל: לח] שיריים ואיצטריך כן יעשה למתן ארבע על כרחין דלא כוותיה דכיון דשיריים כו' (ש"מ):

עין משפט נר מצוה

יט א מיי' פ"ה מהל' עבודת יוה"כ הל' כג:
כ ב מיי' שם הל"א:

תורה אור השלם

1. וְעָשָׂה לַפָּר כַּאֲשֶׁר עָשָׂה לְפַר הַחַטָּאת כֵּן יַעֲשֶׂה לּוֹ וְכִפֶּר עֲלֵהֶם הַכֹּהֵן וְנִסְלַח לָהֶם: ויקרא ד, כ
2. וְנָתַן הַכֹּהֵן מִן הַדָּם עַל קַרְנוֹת מִזְבַּח קְטֹרֶת הַסַּמִּים לִפְנֵי יְהוָה אֲשֶׁר בְּאֹהֶל מוֹעֵד וְאֵת כָּל דַּם הַפָּר יִשְׁפֹּךְ אֶל יְסוֹד מִזְבַּח הָעֹלָה אֲשֶׁר פֶּתַח אֹהֶל מוֹעֵד: ויקרא ד, ז
3. וּמִן הַדָּם יִתֵּן עַל קַרְנֹת הַמִּזְבֵּחַ אֲשֶׁר לִפְנֵי יְהוָה אֲשֶׁר בְּאֹהֶל מוֹעֵד וְאֵת כָּל הַדָּם יִשְׁפֹּךְ אֶל יְסוֹד מִזְבַּח הָעֹלָה אֲשֶׁר פֶּתַח אֹהֶל מוֹעֵד: ויקרא ד, יח
4. וְהָיְתָה זֹּאת לָכֶם לְחֻקַּת עוֹלָם לְכַפֵּר עַל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל מִכָּל חַטֹּאתָם אַחַת בַּשָּׁנָה וַיַּעַשׂ כַּאֲשֶׁר צִוָּה יְהוָה אֶת מֹשֶׁה: ויקרא טז, לד
5. וְכִלָּה מִכַּפֵּר אֶת הַקֹּדֶשׁ וְאֶת אֹהֶל מוֹעֵד וְאֶת הַמִּזְבֵּחַ וְהִקְרִיב אֶת הַשָּׂעִיר הֶחָי: ויקרא טז, כ
6. וְטָבַל הַכֹּהֵן אֶת אֶצְבָּעוֹ בַּדָּם וְהִזָּה מִן הַדָּם שֶׁבַע פְּעָמִים לִפְנֵי יְהוָה אֶת פְּנֵי פָּרֹכֶת הַקֹּדֶשׁ: ויקרא ד, ו

מוסף רש"י

אלא לרבי יהודה כו'. בפרק הוציאו לו (יומא ס.) פליגי ר' יהודה ור' נחמיה אם שינה בסדר עבודות להקדים את המאוחר, ואמר ר' נחמיה כל סדר העבודות שנעשות בבגדי לבן בין בפנים כגון לפני ולפנים, בין מבחוץ כגון בהיכל או בעזרה מעכב, דחוקה דכתיבא בענינא דאחרי מות עלייהו כתיבא, ור' יהודה אומר לא כתיבא חוקה אלא בדברים הנעשים בבגדי לבן מבפנים (יומא לט:) **אבל דברים הנעשים בבגדי לבן בחוץ.** כגון הגרלה וידוי ושפיכת שירים וכל מתנות הפרוכת ומזבח הזהב, אם הקדים לכן דבר מאוחר אין אלו מעכבין עליו לפוסלו, אבל בשחיטה ובחפינה מודה הוא לצורך פנים כפנים דמי: **מפני מה לא נאמר.** מי מעכב על ידינו שלא נדרוש בלשון זה אם כלה כפר ואם לא כלה לא כפר (שם ס. ס:):

שיטה מקובצת

מתן ד' נמי כתיבן וכפילן כו' לא נצרכה כו' (קרן קרנות). וא"ת כיון דהטעם משום דלא כפילן א"כ אמאי תלי טעמא בברייתא משום דמתן ד' אינו מעכב בשום מקום, וי"ל דאיצטריך ההוא טעמא דלא תימא דנילף מתן ד' ממתן ז': **לא נצרכה אלא לר"ש.** דלדידיה לא כפילן כדמסיק ואזיל דלא כתיב ביה אלא קרנות דהוו שתים ושתים אחרות בהיקשא קא אתי דאיתקש פר כהן משיח לפר העלם דבר כו' (כך היא נוסחת רש"י של הר"פ): **למטה הוא אומר קרן קרנות ארבע דברי ר"ש.** לשון מהר"פ, וא"ת לר"ש מתן ארבע לשעירי ע"ז מנליה, אי מפר העלם הוא גופיה למד בהיקש מפר כהן משיח ואינו חוזר ומלמד בהיקש, וי"ל [מיגו] דלמד לענין שתי קרנות דכתיב בגופיה דפר העלם למד נמי (גם) לענין ד', דהוי הימנו ודבר אחר דלא הוי היקש. וא"ת התינח למ"ד (לקמן נז.) לא הוי היקש, אלא למ"ד הוי היקש מאי איכא למימר, וי"ל דלמ"ד דהוי היקש יליף ליה מלפר זה פר העלם דקאמר ת"ק דתנא דבי ר' ישמעאל לענין יותרת ושתי כליות למהוי כמאי דכתיב בגופיה (לקמן מא.) וה"ה לענין [מתן] ד'. מיהו קשה דא"כ כי קאמר רב פפא לקמן (שם) משום דבעי אגמורי פר העלם לשעירי ע"ז לענין יותרת הכבד כו' אמאי לא קאמר נמי לענין קרנות, וי"ל משום דיותרת ושתי כליות פסיקא ליה גם לר' יהודה, אבל קרן קרנות לא איצטריך לר' יהודה: